

การพัฒนาวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นสำหรับเด็กเตรียมอนุบาล

The development of self-discipline with activity toy for preschool children

ณัฐวดี อำนวยพรรัตน์¹, ดร.วิชาญ เลิศลพ²¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา² อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นสำหรับเด็กเตรียมอนุบาล กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กเตรียมอนุบาล ทั้งหมด 3 ห้องเรียน จำนวน 81 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ 1) เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นสำหรับเด็กเตรียมอนุบาล จากค่าคะแนนการปฏิบัติกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นใน 2 สัปดาห์ 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นการพัฒนาวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นสำหรับเด็กเตรียมอนุบาล สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติค่า t-Test แบบ matched paired

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 81 คน พบว่า การพัฒนาวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นสำหรับเด็กเตรียมอนุบาล ที่แสดงค่าคะแนนจากการปฏิบัติกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นใน 2 สัปดาห์ พบว่า สัปดาห์ที่ 1 สัปดาห์ที่ 2 และความแตกต่างกัน คะแนนการเปรียบเทียบการพัฒนาวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นสำหรับเด็กเตรียมอนุบาล ที่แสดงค่าคะแนนจากการปฏิบัติกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นใน 2 สัปดาห์ การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการทดสอบ พบว่า การทดลองการพัฒนาวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นสำหรับเด็กเตรียมอนุบาลของการทดสอบสัปดาห์ที่ 2 มีคะแนนสูงขึ้นกว่าสัปดาห์ที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2. ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นการพัฒนาวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นสำหรับเด็กเตรียมอนุบาล เรื่องความมีวินัยในตนเองขณะจัดเก็บของเล่น จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 81 คน โดยภาพรวมอยู่ในระดับการประเมิน คือแสดงพฤติกรรมเมื่อผู้แนะนำ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับประเมิน แสดงพฤติกรรมเมื่อผู้แนะนำ ทั้ง 10 ข้อ เรียงตามลำดับค่าระดับประเมิน ดังนี้ 1) จัดวางเรียงของเล่นใส่ตู้ได้ถูกต้องอย่างเรียบร้อย 2) ช่วยเหลือเพื่อนจัดเก็บของเล่น 3) เก็บของเล่นทุกครั้งโดยไม่ต้องเตือน 4) เก็บรวบรวมของเล่นได้อย่างครบถ้วน 5) จัดเก็บของเล่นเข้าสู่คลังกล่อง / ตะกร้าได้อย่างเรียบร้อย 6) ยิ้มแย้มแจ่มใสขณะ

เก็บของเล่น 7) ไม่แย่งกันเก็บของเล่น 8) จัดเก็บของเล่นเสร็จเรียบร้อยตามเวลาที่กำหนด 9) ไม่ส่งเสียงดังขณะเก็บของเล่น 10) เก็บของเล่นอย่างทะนุถนอม ตามลำดับ

คำสำคัญ: การพัฒนาวินัยในตนเองด้วยกิจกรรม / การจัดเก็บของเล่น / เด็กเตรียมอนุบาล

Abstract

This research has objectives to study about development of own disciplines by activities of toy collection for pre-kindergarten children. Sample groups consisted of pre-kindergarten children, all three classrooms, numbering 81 children. Used tools in the research in this time, consisted of : 1) For comparing of development of own disciplines by using activities of toy collection for pre-kindergarten children, from scores of practice in the activities of toy collection in two weeks; 2) To study the development of own disciplines by using activities of toy collection for pre-kindergarten children. The statistics used in this research consisted of mean, standard deviation statistical value of Independent t-Test.

From the research result, it was found that:

1. Study result from 81 samples, it was found that development of own disciplines by using activities of toy collection for pre-kindergarten children showed scores from activity practice of toy collection in two weeks, it was found about the first week, the second week and difference of scores of comparison for development of own disciplines by using activities of toy collection for pre-kindergarten children, showing scores from activity practice of toy collection in two weeks. From the test result of difference of mean value of the test, it was found that experiment of development of own disciplines by using activities of toy collection for pre-kindergarten children, in the experiment of the second week had higher scores than the first week having statistical significance at .05.

2. From the analysis result about opinion of development of own disciplines by using activities of toy collection for pre-kindergarten children, regarding own disciplines while the children collected toys from 81 samples, in the overall framework, the scores were in the evaluation level, that was, the children showed behavior when there was an advisor, there was mean value in the evaluation level, the children showed behavior when there was an advisor in total 10 items, categorizing the evaluation level, as follows: 1) The children could place toys in array in the cupboard at the right place tidily; 2) The children helped friends to collect toys; 3) The children collected toys every time without warning; 4) The children collected toys completely; 5) The children collected toys into sets and into boxes/baskets completely; 6)

the children smiled and were cheerful while they collected toys; 7) they did not scramble to collect toys and; 10) they collected toys with nurturing manner, respectively.

Keywords: Development of own disciplines by activities / Toy collection / pre-kindergarten children

บทนำ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 ต้องการให้เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัยเพื่อให้มีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มศักยภาพด้วยการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันอย่างมีคุณภาพและมีความสุข ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชนและสถานศึกษาในการพาเด็ก (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546)

ในช่วงเด็ก 2 – 6 ปีแรกของชีวิตเป็นช่วงที่มีความสำคัญที่สุดเป็นระยะที่เด็กสามารถพัฒนาในด้านต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วจึงง่ายต่อการเรียนรู้และสามารถส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ดี ประสบการณ์ที่เด็กได้รับในวัยนี้จะเป็นพื้นฐานของการพัฒนาชีวิตที่มีคุณภาพต่อไป

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าววินัยต้องสร้างตั้งแต่วัยเด็กเล็กๆ เพราะวัยเด็กเป็นวัยที่รับสิ่งต่างๆ ได้ง่าย หากปลูกฝังสิ่งที่ดี เช่น ความอดทน การรู้จักควบคุมตนเอง ความมีน้ำใจ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้จะแทรกซึมเข้าเป็นบุคลิกภาพที่ฝังแน่นในตัวเด็กจนเป็นผู้ใหญ่ บุคคลที่มีวินัยในตนเอง จะเป็นผู้ที่รู้จักกาลเทศะ มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา เคารพกติกา และแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะที่สังคมยอมรับทั้งต่อหน้าและรับหลัง ความมีวินัยตั้งอยู่บนพื้นฐานของเหตุผลภายใต้บรรยากาศของความรัก ความอบอุ่นความชื่นชมยินดี และความรู้สึกรักอิสระอันเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการพัฒนาจริยธรรมต่อไป การฝึกให้เด็กมีวินัยในตนเองควรยึดหลักบางประการดังนี้

1. ทำให้พฤติกรรมคงทนได้แก่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่เด็กแสดงออกเป็นบางครั้ง ครูจะต้องกระตุ้นให้เด็กแสดงพฤติกรรมเช่นนั้นอีก เช่น เก็บของเล่น ได้ถูกที่ เก็บของเล่น ได้ทันตามเวลาที่กำหนด
2. สร้างพฤติกรรมให้เกิดขึ้น เป็นการสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสมให้เกิดกับเด็กเช่นช่วยเพื่อนเก็บของเล่น จัดเรียงของเล่นอย่างเรียบร้อย

3. ลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา เป็นการลดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมให้หายไปเช่น เด็กที่ชอบเก็บของเล่นด้วยการขว้างหรือโยนเสียดัง ปรับเปลี่ยนมาสร้างพฤติกรรมตรงกันข้ามโดยฝึกให้เก็บของเล่นอย่างนุ่มนวลไม่เสียดัง

จากหลักการดังกล่าวได้ถูกนำมาใช้พัฒนาพฤติกรรมหรือปรับพฤติกรรม (Behavior Modification) การปรับพฤติกรรมเป็นเทคนิคที่ได้รับการพัฒนามาจากทฤษฎีการเรียนรู้ของสกินเนอร์ (Skinner) ในค.ศ. 1930 สกินเนอร์และคณะได้ศึกษาถึงวิธีการวางเงื่อนไขแบบแสดงอาการกระทำ (Operant Conditioning) และได้สรุปเป็นหลักการปรับพฤติกรรมของบุคคลว่า “พฤติกรรมของบุคคลอยู่ภายใต้เงื่อนไขของผลกรรมที่บุคคลได้รับแต่งตั้งจากอดีตจนกระทั่งถึงปัจจุบัน” เงื่อนไขของผลกรรมดังกล่าวได้แก่เงื่อนไขของการให้แรงเสริม (Contingency of Reinforcement) และเงื่อนไขการลงโทษ (Contingency of Punishment (สมพร สุทัศน์ย์, 2547, หน้า 138)

การพัฒนาวินัยในตนเองสามารถดำเนินการได้หลายลักษณะ แต่สำหรับเด็กปฐมวัยแล้ว ควรใช้การให้แรงเสริมทางบวก ซึ่งเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากกว่า ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยในฐานะครูที่รับผิดชอบจึงได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าวิธีการฝึกวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่น โดยส่งเสริมให้เด็กสร้างข้อตกลงร่วมกันให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติบ่อย ๆ โดยมีครูคอยเสริมแรง ด้วยการให้แรงเสริมแลกเปลี่ยน(Token) แรงเสริมทางวาจา แรงเสริมที่เป็นกิริยาท่าทาง ทำให้เด็กมีวินัยในตนเอง มีความเต็มใจและเป็นสุขที่เก็บของเล่นได้อย่างเรียบร้อยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นสำหรับเด็กเตรียมอนุบาล จากค่าคะแนนการปฏิบัติกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นใน 2 สัปดาห์
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นการพัฒนาวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นสำหรับเด็กเตรียมอนุบาล

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตประชากร ได้แก่ เด็กเตรียมอนุบาล ทั้งหมด 3 ห้องเรียน จำนวน 101 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบางม่วง
2. ขอบเขตตัวแปร
 - ตัวแปรอิสระ ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การเสริมแรง
 - ตัวแปรตาม ได้แก่ ความมีวินัยในตนเองในกิจกรรมการจัดเก็บของเล่น

3. ขอบเขตเวลา การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โดยมีระยะเวลาในการทดลอง 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน ในแต่ละวันทำการทดลอง 1 ครั้ง ในกิจกรรมเสรี ครั้งละ 20 นาที

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดหลักทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

สำหรับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการนั้น มีนักจิตวิทยาพัฒนาการได้กำหนดไว้ขอแนะนำเสนอ ดังนี้ เพียเจต์ (piaget Jean, 1969) ได้เสนอทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา โดยได้แสดงขั้นตอนของพัฒนาการของเด็กไว้ สรุปได้ดังนี้

1. วัยแห่งการใช้ประสาทสัมผัส (sensorimotor stage) นับตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งอายุ 18 เดือน เด็กจะเรียนรู้จากของจริง คน สัตว์ สิ่งแวดล้อม สามารถค้นหาสิ่งที่ต้องการโดยการเดาสุ่ม ใช้ประสาทสัมผัสเพื่อเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ

2. วัยปฏิบัติตนเพื่อเตรียมตัว พร้อมทั้งจะกระทำตามความคิด (preconcrete operational stage) มีอายุระหว่าง 1 ขวบครึ่ง – 6 ขวบ เป็นวัยเริ่มเรียนรู้ภาษาพูดและสื่อความหมายต่าง ๆ มีความสามารถที่จะรับรู้ทั้งที่มีเหตุผลและไม่มีเหตุผล เรียนรู้โดยการเล่นและลองผิดลองถูก มีความสามารถในการเชิงวิเคราะห์ รู้จักได้ตอบคำถามปัญหาง่าย ๆ

จากการพัฒนาการทางด้านอารมณ์ดังกล่าว สรุปได้ว่า อารมณ์ของเด็กปฐมวัยจะเกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เพราะเด็กยังไม่สามารถจะควบคุมหรือเก็บอารมณ์ของตนเองได้ ต่อมาเมื่อมีวุฒิภาวะและมีการเรียนรู้มากขึ้น เด็กก็จะสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดีขึ้น ซึ่งจะขึ้นอยู่กับกรอบมั่งสอนของพ่อแม่ ครู ผู้เกี่ยวข้อง และองค์ประกอบหลาย ๆ อย่างด้วยเช่นกัน

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์ (Piaget)

เพียเจต์ (Piaget) ได้ศึกษาจริยธรรมของเด็กโดยการสังเกตจากการที่เด็กเล่นเกม เขาอธิบายว่าจริยธรรมแฝงอยู่ในกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทุกชนิด และการเล่นเกมที่ต่าง ๆ ของเด็ก จะต้องมียกเว้นต่าง ๆ ที่เป็นระบบซับซ้อนแอบแฝงอยู่ในการเล่นเกมนั้น เพียเจต์ได้อธิบายถึงพัฒนาการทางจริยธรรมที่ได้จากการศึกษา สรุปได้ว่า พัฒนาการทางจริยธรรมมี 2 ขั้นตอนที่เป็นพื้นฐาน คือ 1. การฝึกหัดตามกฎเกณฑ์ เป็นช่วงอายุก่อน 8 ปี ระยะเวลาเด็กจะยึดกฎเกณฑ์ภายนอกคือ พ่อแม่ ผู้ใหญ่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็ก จะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาทางจริยธรรมของเด็ก กฎเกณฑ์จะมีลักษณะตายตัว เด็กจะไม่คำนึงถึงแรงจูงใจต่าง ๆ หรือเหตุของการกระทำโดยแบ่งได้เป็น 4 ขั้นตอนคือ

ขั้นที่ 1 เด็กพยายามทำตาม เลียนแบบอย่างคนอื่นเพราะเด็กยังไม่รู้กฎเกณฑ์

ขั้นที่ 2 เด็กจะยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง พฤติกรรมจะเกิดจากตนเองรวมกับการทำตามอย่างของคนอื่นที่เล่นเป็นการเล่นจะมุ่งเอาชนะ

ขั้นที่ 3 เด็กเกิดการร่วมมือในระหว่างผู้เล่น ความสนใจจะอยู่ที่การเล่นตามกฎเกณฑ์ไม่มุ่งเอาชนะ

ขั้นที่ 4 เด็กนอกจากจะมีการร่วมมือในการเล่นตามกฎเกณฑ์แล้ว ยังทำตามกฎเกณฑ์ด้วยความรู้สึก
รับผิดชอบเฉพาะตนเอง

เพียเจท์ กล่าวว่า การที่เด็กพัฒนาจากการรับกฎเกณฑ์ที่ตายตัวจากอิทธิพลภายนอกมาเป็น
กฎเกณฑ์ของตนเองได้ เนื่องจากพัฒนาการทางสติปัญญาความสัมพันธ์ของกลุ่มเพื่อนและอายุ

ความสำนึกในกฎเกณฑ์ เด็กเริ่มมีกฎเกณฑ์ของตนเอง ระยะเวลาพัฒนาการทางจริยธรรมเริ่มก้าวไปสู่
ระดับที่มีความคิดเป็นของตนเอง ในลักษณะของการคิดถึงความยุติธรรม คิดถึงเหตุผลและผลของการ
กระทำ (วารสาร รักรวิชัย 2533 : 108 – 109)

ทฤษฎีพัฒนาการเหตุผลทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg's Moral Development Theory)

ลอว์เรนซ์ โคลเบอร์ก (Lawrence Kohlberg) เป็นนักจิตวิทยาที่กำหนดทฤษฎีพัฒนาการเหตุผลทาง
จริยธรรมที่มีชื่อ ระบุว่าพัฒนาการทางจริยธรรมจะเป็นลำดับเช่นเดียวกับพัฒนาการด้านอื่น ๆ โคลเบอร์กมี
ความเชื่อว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลจะต้องเกิดขึ้นเป็นลำดับขั้น โดยเริ่มจากขั้นแรกก่อนแต่
ระยะเวลาในการอยู่ในขั้นใดขั้นหนึ่งนั้นจะแตกต่างกันแล้วแต่บุคคล หรือบางคนอาจอยู่ในขั้นที่คาบเกี่ยวกัน
ก็ได้พัฒนาการทางจริยธรรมจะเป็นเช่นเดียวกับพัฒนาการทางด้านการคิดและเหตุผลกล่าวคือ จะค่อย ๆ มี
การเปลี่ยนแปลงในการแยกแยะถึงผลดีผลเสีย แล้วนำไปก่อนให้เกิดการจัดระบบใหม่ที่จะนำไปสู่ขบวนการ
สมดุลของโครงสร้างในที่สุด โคลเบอร์กได้แบ่งขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมออกเป็น 3 ระดับ ซึ่งในแต่ละ
ระดับจะแบ่งออกเป็น 2 ขั้นย่อยดังต่อไปนี้

1. ระดับก่อนเกณฑ์ (Preconventional Level) ระดับนี้มี 2 ขั้นคือ

1.1 หลักการหลบหลีกการลงโทษ ช่วงอายุระหว่าง 0-7 ปี ขั้นนี้เด็กจะมีพัฒนาการคิดเชิง
จริยธรรมในด้านของการประพฤติดีก็เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ

1.2 หลักการแสวงหารางวัล ช่วงอายุระหว่าง 7-10 ปี ในขั้นนี้เด็กจะประพฤติปฏิบัติตาม
กฎเกณฑ์เพื่อให้ได้รับรางวัลและความพึงพอใจ

2. ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional Level) ระดับนี้มี 2 ขั้นคือ

2.1 หลักการทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ ช่วงอายุระหว่าง 10-13 ปี วัยนี้จะปฏิบัติตามสิ่งที่สังคมเห็น
ดีงามหรือที่เรียกว่า “Good Boy/Good Girl Stage”

2.2 หลักการทำหน้าที่ทางสังคม ช่วงอายุระหว่าง 13-16 ปี วัยนี้จะรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนใน
สังคมและรู้ว่าตนมีหน้าที่ต้องทำตามกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนดหรือคาดหวัง

3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Post Conventional Level)

3.1 หลักการทำตามคำมั่นสัญญา ช่วงอายุ 16 ปี ขึ้นไปหรือวัยผู้ใหญ่ตอนต้น วัยนี้จะสามารถ
เห็นความสำคัญของคนหมู่มาก ไม่ทำตนให้ขัดกับสิทธิของผู้อื่นสามารถบังคับควบคุมใจตนเองได้

3.2 หลักการยึดอุดมคติสากล ช่วงวัยผู้ใหญ่การคิดเชิงจริยธรรมในขั้นนี้ถือเป็นขั้นสูงสุดเพราะนอกจากจะมีความรู้สากลนอกเหนือจากกฎเกณฑ์ในสังคมของตนแล้วยังมีความยืดหยุ่นทางจริยธรรมเพื่อจุดมุ่งหมายที่เปลี่ยนแปลงอันเป็นอุดมคติ

จากทฤษฎีที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การพัฒนาจริยธรรมของเด็กจะพัฒนาเป็น 2 ลักษณะคือ เริ่มแรกจริยธรรมของเด็กจะขึ้นอยู่กับบทบาทของพ่อ แม่และบุคคลใกล้ชิดต่อมาจริยธรรมของเด็กจะเกิดจากตัวของเด็กเองเมื่อเด็กมีพัฒนาการทางความคิด ได้แก่ การเข้าใจ การรับรู้และการตัดสินใจเลือกมาด้วยตนเองใช้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ลักษณะ ชิววลลี (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของรางวัลภายนอกและการรับรู้ความสามารถของตนที่มีต่อแรงจูงใจภายในของนักเรียนซึ่งมีวัตถุประสงค์คือ

1. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจภายในในการเล่นเกมของกลุ่มที่ได้รับรางวัลจากภายนอกเป็นเงิน กลุ่มที่ได้รับข้อมูลย้อนกลับทางบวก และกลุ่มควบคุม แต่ละกลุ่มก่อนและหลังการทดลอง
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการให้รางวัลภายนอกกับระดับการรับรู้ความสามารถของตน ในเรื่องแรงจูงใจภายในในการเล่นเกม
3. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจภายในหลังการทดลอง ของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับรางวัลภายนอกเป็นเงิน กลุ่มที่ได้รับข้อมูลป้อนกลับทางบวก และกลุ่มควบคุม
4. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจภายในหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ความสามารถของตนแตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่กำลังศึกษาในภาคต้นปีการศึกษา 2541 โรงเรียนวัดศรีบุญเรือง ซึ่งเป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำนวน 154 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. เกมวิศกรน้อย
2. แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนในการเล่นเกมวิศกรน้อย
3. แบบสอบถามแรงจูงใจภายในในการเล่นเกมวิศกรน้อย
4. แบบสอบถามจำนวนเกมที่เล่นเสร็จ
5. แบบสังเกตพฤติกรรมการเล่นเกม

ผลการวิจัยพบว่า รางวัลภายนอกที่ไม่ได้ทำลายแรงจูงใจที่ได้รับข้อมูลป้อนกลับ และกลุ่มควบคุมหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน แต่พบว่านักเรียนที่รับรู้ความสามารถของตนในการเล่นเกมสูง มีความสนุกในการเล่นมากกว่านักเรียนที่รับรู้ความสามารถของตนต่ำ และพบว่านักเรียนที่ได้รับข้อมูล

ป้อนกลับมีพฤติกรรมเอาใจใส่ในเกมที่ตนเองเล่นมากกว่านักเรียนที่รับรู้ความสามารถของตนเองต่ำและพบว่านักเรียนที่ได้รับข้อมูลป้อนกลับมีพฤติกรรมเอาใจใส่ในเกมที่ตนเองเล่นมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ

สารทิ โขติรัตน์ (2542) ได้ศึกษาผลการใช้เกมตัวแบบและสถานการณ์จำลองต่อพฤติกรรมของนักเรียนอนุบาล มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ความมีระเบียบวินัย และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ก่อนกับหลังการสอนโดยใช้เกม ใช้ตัวแบบและใช้สถานการณ์จำลอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนห้วยยอดคิงวิทยาการ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 60 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เกม ใช้ตัวแบบและใช้สถานการณ์จำลอง มีจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ความมีระเบียบวินัย และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุกัก ไหวหากิจ (2543) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้วินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการกิจกรรมการเล่นนิทาน คติสอนธรรม และการเล่นเกมแบบร่วมมือ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุระหว่าง 5 – 6 ปี จำนวน 30 คน ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นนิทานคติสอนธรรมมีการรับรู้วินัยในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นแบบร่วมมือแต่ไม่แตกต่างกัน

ฉันทพัฒน์ อรุณชาติ (2543) ได้ทำการวิจัยการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมและสื่อในกิจกรรมเสริมสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อสร้างระเบียบวินัย กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูอนุบาล 40 คน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดภูเก็ต เป็นผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องระเบียบวินัยที่ควรสร้างในขณะที่เด็กทำกิจกรรมเสริม เป็นนักเรียนชั้นอนุบาล 1 จำนวน 2 ห้องเรียน จากโรงเรียนบ้านตลาดเหนือ จังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นประชากรกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองในการให้ผู้วิจัยทดลองจัดกิจกรรมและสื่อในกิจกรรมเสริม เพื่อสร้างระเบียบวินัยสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า การสอบถามความคิดเห็น การทำแบบทดสอบและการเสริมแบบรูปแบบมีความเหมาะสมอย่างยิ่งและเหมาะสมที่จะนำไปใช้กับเด็กปฐมวัย เมื่อนำไปใช้กับเด็กปฐมวัยทำให้เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยเพิ่มขึ้น

นิรัชรา จันทิหล้า (2541) ได้ทำการวิจัยการเปรียบเทียบผลการใช้เทคนิคเบียร์รลดกับเทคนิคตัวแบบ ต่อพฤติกรรมการรักษาความสะอาดของชั้นเรียน และความเป็นระเบียบของอุปกรณ์เครื่องใช้ส่วนตัวของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน เขียวรวนนทอุทิศ 3 จำนวน 8 คน แบ่งเป็นกลุ่มเทคนิคเบียร์รลด 4 คน และกลุ่มตัวแบบวีดีทัศน์ 4 คน ผลการวิจัยพบว่า 1. เทคนิคเบียร์รลดสามารถเพิ่มพฤติกรรมการรักษาความสะอาดของชั้นเรียนและพฤติกรรมรักษาความเป็นระเบียบของอุปกรณ์เครื่องใช้ส่วนตัวของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 2. ตัวแบบวีดีทัศน์ สามารถเพิ่มพฤติกรรมการรักษาความสะอาดของชั้นเรียนและพฤติกรรมรักษาความเป็นระเบียบของอุปกรณ์เครื่องใช้ส่วนตัวของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 3. การปรับพฤติกรรมรักษาความ

สภาวะของชั้นเรียนและพฤติกรรมการรักษาความเป็นระเบียบของอุปกรณ์เครื่องใช้ส่วนตัวของนักเรียนโดยใช้เทคนิคเบียร์รถรถกับเทคนิคตัวแบบวิถีทัศน์ไม่แตกต่างกัน

จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า วินัยในตนเองเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัยสามารถที่จะสอนและปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวเด็กได้ ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องกับเด็กจึงควรได้ตระหนักถึงการคิดหาวิธี โดยเฉพาะการให้แรงเสริม เพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเองซึ่งเป็นการวางรากฐานที่ดีต่อไปในอนาคต

งานวิจัยในประเทศ

ฮอฟแมน (Hoffman.1970 :286) ได้ศึกษาการฝึกวินัย 3 วิธี ได้แก่ การให้เหตุผลการปล่อยปละละเลย และการรวมอำนาจ ผลการศึกษาพบว่า บิดามารดาที่ฝึกวินัยโดยวิธีการให้เหตุผลทำให้เด็กมีวินัยในตนเองสูงกว่าเด็กที่ได้รับการฝึกวินัยโดยบิดามารดาที่ปล่อยปละละเลยหรือรวบอำนาจ

วิกกินส์ (Wiggins. 197 : 2899) ได้อ้างถึงการศึกษานักเรียนของ โกอู (Gough) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ความมีวินัยในตนเอง พบว่า ผู้ที่มีวินัยในตนเองสูง จะมีความรับผิดชอบมาก มีความวิตกกังวลน้อย มีความอดทน มีเหตุผลของตนเอง มีความยืดหยุ่นในความคิด และมีพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ และยังพบว่าโดยทั่วไปจะมีสุขภาพสมบูรณ์ดีกว่าผู้ที่ขาดวินัยในตนเอง

ไบรอัน (Bryant.1971 :4854-B) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนที่มีความเชื่อต่างกัน โดยให้ครูบรรยายลักษณะของนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนกับนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจนอกตน กลุ่มละ 20 คน พบว่า เด็กที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนจะมีวินัยในตนเองมากกว่า ปรับตัวได้ดีกว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความอดทนมากกว่าเด็กที่มีความเชื่ออำนาจนอกตน

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยเห็นได้ว่าการพัฒนาส่งเสริมและปลูกฝังการฝึกวินัยในตนเองให้แก่เด็กนั้นถือว่าเป็นสิ่งสำคัญมาก และควรเป็นวินัยที่เกิดจากการเรียนรู้มิใช่เกิดจากการบังคับ ดังนั้นจึงควรส่งเสริมการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญที่ควรฝึกให้เกิดขึ้น โดยให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง รู้จักการปรับตัว ฝึกความอดทน ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน เป็นสิ่งสำคัญและเกิดผลดีต่อตัวเด็ก อันเป็นการปลูกฝังการส่งเสริมเรื่องวินัยในตนเอง สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากร ได้แก่ เด็กเตรียมอนุบาล ทั้งหมด 3 ห้องเรียน จำนวน 101 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบางม่วง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กเตรียมอนุบาล ทั้งหมด 3 ห้องเรียน การคำนวณขนาดตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดโดยใช้ตารางสำเร็จรูปการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการของ เครสซีและเมอร์แกน (ยูทซ์

ไถยวรรณ, 2548, 91) จากการเปิดตารางทำให้ได้ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 81 คน และใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) โดยการนำรายชื่อของบุคลากรทั้งหมดมาจับฉลาก

ขั้นตอนการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีการเล่านิทาน ซึ่งหมายถึงเรื่องราวที่เล่าต่อ ๆ กันมาตามช่วงระยะเวลา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ให้ความรู้ เป็นคนดีในสังคมได้อย่างมีความสุข สอดแทรกคติหรือคุณธรรมเพื่อสอนใจไปด้วย ในระหว่างการเล่าให้เด็กฟัง ให้เด็กมีการโต้ตอบ ชักถาม แสดงข้อคิดเห็นและแสดงท่าทางประกอบการเล่าเรื่อง โดยวิธีการเล่านิทานมีขั้นตอนการเตรียมตัวดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยเตรียมการก่อนเล่านิทาน คือจะต้องรู้จักและเข้าใจเรื่องที่เล่าอย่างแจ่มแจ้ง เพื่อให้การเล่านิทานดำเนินไปตามลำดับของเรื่อง
2. อ่านเรื่องเล่าโดยตลอดอย่างช้า ๆ แล้วลองคิดสร้างภาพในจินตนาการเกี่ยวกับตัวละครและเหตุการณ์ในเรื่องเป็นลำดับ ให้เด็กแสดงบทบาทสมมุติจากการเล่านิทาน โดยการเล่นของเล่น
3. อ่านเรื่องเล่า โดยตลอดอย่างช้า ๆ แล้วลองคิดสร้างภาพในจินตนาการเกี่ยวกับตัวละครและเหตุการณ์ในเรื่องเป็นลำดับ ให้เด็กแสดงบทบาทสมมุติจากการเล่านิทาน การแสดงบทบาทสมมุติจากเรื่องเล่า โดยวิธีการเก็บของเล่น
4. อ่านเรื่องเล่า โดยตลอดอย่างช้า ๆ แล้วลองคิดสร้างภาพในจินตนาการเกี่ยวกับตัวละครและเหตุการณ์ในเรื่องเป็นลำดับ ให้เด็กแสดงบทบาทสมมุติจากการเล่านิทาน การแสดงบทบาทสมมุติจากเรื่องเล่า เมื่อเก็บของเล่นถูกวิธี แสดงการให้รางวัล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองขณะจัดเก็บของเล่นสำหรับเด็กเตรียมอนุบาล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเด็กเตรียมอนุบาล ทั้งหมด 3 ห้องเรียน จำนวน 81 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. สังเกตพฤติกรรมตามรายการเครื่องมือวิจัยด้วยการประเมินให้คะแนนพฤติกรรม ตั้งแต่ระดับ ไม่แสดงพฤติกรรม แสดงพฤติกรรม โดยมีผู้แนะนำ และแสดงพฤติกรรมด้วยตนเอง ทั้งนี้มีการให้ค่าคะแนนพฤติกรรมตั้งแต่ 1 2 3 ตามลำดับ

ระดับการประเมิน

เกณฑ์สังเกตการประเมิน

3

แสดงพฤติกรรมด้วยตนเอง

2

แสดงพฤติกรรมเมื่อมีผู้แนะนำ

1

ไม่แสดงพฤติกรรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้รวมคะแนนผลการปฏิบัติกิจกรรมด้วยแบบสังเกตพฤติกรรมเด็กเป็นรายบุคคล ที่แสดงพฤติกรรมและวัดได้
2. รวมคะแนนจากแบบสังเกตพฤติกรรมของเด็กแต่ละคน
3. หาค่าคะแนนรวมจากแบบสังเกตพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนในแต่ละสัปดาห์ จนครบ 2 สัปดาห์
4. เปรียบเทียบความแตกต่าง การวิเคราะห์โดยใช้ t – Test จากการปฏิบัติกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นใน 2 สัปดาห์
5. แสดงค่าคะแนนจากการปฏิบัติกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นใน 2 สัปดาห์ ไว้ในตารางเดียวกัน เพื่อให้เห็นความก้าวหน้าของคะแนนพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากการทำให้เด็กมีวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่น หาค่าเฉลี่ย (Mean) ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ยน้ำหนัก (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในการวิเคราะห์และนำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

ผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย การพัฒนาวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นสำหรับเด็กเตรียมอนุบาล สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 81 คน พบว่า การพัฒนาวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นสำหรับเด็กเตรียมอนุบาล ที่แสดงค่าคะแนนจากการปฏิบัติกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นใน 2 สัปดาห์ พบว่า สัปดาห์ที่ 1 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 59.46, S.D. = 9.07$) และสัปดาห์ที่ 2 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 72.86, S.D. = 10.10$) ความแตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 13.40, S.D. = 13.00$) คะแนนการเปรียบเทียบการพัฒนาวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นสำหรับเด็กเตรียมอนุบาล ที่แสดงค่าคะแนนจากการปฏิบัติกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นใน 2 สัปดาห์ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 81 คน ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการทดสอบ พบว่า การทดสอบการพัฒนาวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นสำหรับเด็กเตรียมอนุบาลของการทดสอบสัปดาห์ที่ 2 มีคะแนนสูงขึ้นกว่าสัปดาห์ที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2. ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นการพัฒนาวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นสำหรับเด็กเตรียมอนุบาล เรื่องความมีวินัยในตนเองขณะจัดเก็บของเล่น จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 81 คน โดยภาพรวมอยู่ในระดับการประเมิน คือแสดงพฤติกรรมเมื่อผู้แนะนำ ($\bar{X} = 2.70$, S.D.=.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับประเมิน แสดงพฤติกรรมเมื่อผู้แนะนำ ทั้ง 10 ข้อ เรียงตามลำดับค่าระดับประเมิน ดังนี้ 1) จัดวางเรียงของเล่นใส่ตู้ได้ถูกต้องอย่างเรียบร้อย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.85$, S.D.=.36) 2) ช่วยเหลือเพื่อนจัดเก็บของเล่น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.85$, S.D.=.36) 3) เก็บของเล่นทุกครั้งโดยไม่ต้องเตือน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.80$, S.D.=.40) 4) เก็บรวบรวมของเล่นได้อย่างครบถ้วน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.78$, S.D.=.45) 5) จัดเก็บของเล่นเข้าชุดลงกล่อง / ตะกร้าได้อย่างเรียบร้อย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.78$, S.D.=.45) 6) ยิ้มแย้มแจ่มใสขณะเก็บของเล่น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.78$, S.D.=.42) 7) ไม่แย่งกันเก็บของเล่น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.73$, S.D.=.45) 8) จัดเก็บของเล่นเสร็จเรียบร้อยตามเวลาที่กำหนด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.68$, S.D.=.47) 9) ไม่ส่งเสียงดังขณะเก็บของเล่น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.55$, S.D.=.50) 10) เก็บของเล่นอย่างทะนุถนอม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.26$, S.D.=.44)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ การพัฒนาวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นสำหรับเด็กเตรียมอนุบาลที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

ผลจากการใช้กิจกรรมการจัดเก็บของเล่นเพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ปรากฏว่า เด็กปฐมวัย มีวินัยในตนเองสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เป็นผลมาจากมีกระบวนการพัฒนาและ การดำเนินงานอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์พัฒนาการและคุณลักษณะตามวัย การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดแนวทางในการวิจัย กำหนดขอบเขตการดำเนินการเตรียมงานโดยการพัฒนาเครื่องมืออย่างเป็นระบบ นำไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพและมีการวางแผนและเตรียมงาน เพื่อนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ในด้านการจัดกิจกรรมผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเล่านิทาน แสดงบทบาทสมมติ เพื่อปลูกจิตสำนึกและสร้างแรงจูงใจ โดยได้นำเนื้อหาจากนิทานมาเป็นแนวทางในการสร้างข้อตกลงร่วมกัน ซึ่งทำให้เด็กแสดงพฤติกรรมที่มีพัฒนาการดีขึ้นเป็นลำดับแรก เมื่อเด็กได้แสดงพฤติกรรมที่ดีแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการให้แรงเสริมแลกเปลี่ยนเพื่อเป็นกำลังใจให้เด็กได้แสดงพฤติกรรมในเชิงสร้างสรรค์ เพิ่มมากยิ่งขึ้น มีผลทำให้คะแนนแสดงพฤติกรรมของเด็กพัฒนาเพิ่มมากขึ้น

กิจกรรมการจัดเก็บของเล่นที่ใช้ในการพัฒนาเด็กให้มีวินัยในตนเอง ประกอบด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมการสร้างแรงจูงใจ ได้แก่ นิทานเรื่องของขวัญจากนางฟ้าและการแสดงบทบาทสมมติ
2. กิจกรรมการให้แรงเสริมแลกเปลี่ยน ได้แก่

2.1 การให้เด็กจัดทำสมุดเด็กดีเป็นรายบุคคล

2.2 การให้รางวัลด้วยการติดสติ๊กเกอร์ในสมุดเด็กดี แสดงการยอมรับความประพฤติเมื่อผ่านเกณฑ์รายวัน

2.3 ให้เด็กสามารถเลือกรางวัลได้ด้วยตนเองเมื่อปฏิบัติกิจกรรมผ่านเกณฑ์ครบ 1 สัปดาห์ ซึ่ง เป็นสติ๊กเกอร์รูปภาพที่เด็กชอบ นำไปติดในสมุดเด็กดี การจัดกิจกรรมดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานพัฒนาสุขภาพ (2549 : 25) กล่าวว่าเมื่อต้องการให้เด็กทำอะไรก็ตาม ต้องจงใจด้วยแรงเสริม ทางบวก วิธีการให้รางวัลเป็นกลยุทธ์ที่ดี ในการเสริมแรงให้เด็กปฏิบัติในทางที่ชอบ นอกจากนี้สุภัก ไหว หากิจ (2543) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้วินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการเรียนการสอน คติ สอนธรรม และการเล่นแบบร่วมมือ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุระหว่าง 5 – 6 ปี จำนวน 30 คน ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนคตินสอนธรรมมีการ รับรู้วินัยในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือแต่ไม่แตกต่างกัน และ วิลาศลักษณ์ ชวัลลลิต (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของรางวัลภายนอกและการรับรู้ความสามารถของคนที่ มีต่อแรงจูงใจภายในของนักเรียนซึ่งมีวัตถุประสงค์คือ เปรียบเทียบแรงจูงใจภายในในการเล่นของกลุ่มที่ ได้รับรางวัลจากภายนอกเป็นเงิน กลุ่มที่ได้รับข้อมูลย้อนกลับทางบวก และกลุ่มควบคุม แต่ละกลุ่มก่อน และหลังการทดลอง ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการให้รางวัลภายนอกกับระดับการรับรู้ความสามารถของ ตน ในเรื่องแรงจูงใจภายในในการเล่น เปรียบเทียบแรงจูงใจภายในหลังการทดลอง ของกลุ่มตัวอย่างที่ ได้รับรางวัลภายนอกเป็นเงิน กลุ่มที่ได้รับข้อมูลย้อนกลับทางบวก และกลุ่มควบคุม เปรียบเทียบแรงจูงใจ ภายในหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ความสามารถของตนแตกต่างกัน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า วินัยในตนเองเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัย สามารถที่จะสอนและ ปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวเด็กได้ ผู้เกี่ยวข้องกับผู้ปกครองได้ตระหนักถึงการคิดหาวิธี โดยเฉพาะการให้แรง เสริม เพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเองซึ่งเป็นการวางรากฐานที่ดีต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้งาน

การพัฒนาวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นสำหรับเด็กเตรียมอนุบาล ดังต่อไปนี้

1. ก่อนนำไปใช้ครูผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตร แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ตลอดจนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวินัยในตนเอง ให้เข้าใจอย่างชัดเจนเพื่อประยุกต์แนวคิด หลักการ และและทฤษฎี มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. การดำเนินการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง สามารถส่งเสริมให้เกิดขึ้นได้ในเด็กทุกวัยเพียงแต่ ต้องมีวิธีการและกระบวนการที่เหมาะสมและต่อเนื่อง ที่สำคัญคือต้องค่อยเป็นค่อยไป

3. ก่อนดำเนินการต้องเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ให้พร้อม เพราะเด็กมีช่วงความสนใจสั้น ต้องจัดกิจกรรม โดยเฉพาะการเล่นิทานให้เด็กมีความประทับใจ จะเป็นการสร้างแรงจูงใจได้เป็นอย่างดี

4. เลือกวิธีการหรือสื่อที่จะนำมาจัดทำหรือพัฒนาโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับความพร้อม วุฒิภาวะ ความต้องการ ความถนัด และความสนใจของเด็กในแต่ละช่วงอายุ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ผู้วิจัยเสนอว่าควรทำการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กปฐมวัยในด้านอื่น ๆ ในเรื่องการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง นอกจากนี้การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กปฐมวัยควรดำเนินการกับกลุ่มประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างอื่นที่มีลักษณะเฉพาะต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- นิรัชรา จันทิหาล้า. (2546). **การเปรียบเทียบผลการใช้เทคนิครรถกรกับเทคนิคตัวแบบต่อพฤติกรรมการรักษาความสะอาดของชั้นเรียนและความเป็นระเบียบของอุปกรณ์เครื่องใช้ส่วนตัวนักเรียน**.ปริญญา นิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- สมพร สุทัศน์ย์ (2547). **จิตวิทยาการปกครองชั้นเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : บริษัทด้านสมุทรปราการ การพิมพ์ จำกัด.
- Bryant,B.K. (1971,February). **Student-Teacher Relationship as Related to international**. 32(8) : 4854 B.
- Hoffman.M.L. (1970). **Moral Development, in Carmichael Manual of Child Psychology**.p261-360. Edited Paul Mussen. New York: John Wiley and Sons.
- Wiggins,S. and others. (1971). **The Psychology of Personality**.Massachusetts:Reading, Addison-wesley.